

**CHRIST KING HR. SEC. SCHOOL, KOHIMA**  
**CLASS-10**  
**SUBJECT: TENYIDIE FIRST TERM**

---

**PROSE**  
**KEPHRÜ 1**

Tsathou mu Themia

Ketsokecü hako kelashülie.

1. Dieca hako puoca thushülie.

a. Kichüki – mechüki chü pezha se pie ba di khriesako bu vo baya

b. Tshü – thetshüko, kelhouzha kerhekecüko

c. Tuoi – kemhie

d. Khrü – priesa pie likelie

e. Lhizeba – thelhi chü mha ze bayakezha chü

f. Kediejo – kedierhelie moketa

g. Ruorüpfü – u pfhe phra petoketa

h. Kemeduoko – mia lelie kelho lekelie

i. Zhakhrü – priesa pie u zha khrüwa di u mhatho liekelie

j. Roshükhu – mha mejüakezha nyau

k. Pezoushü – dzü nunu petakeshü

1. Mevo – mhacümhakrie mo di cha keba

2. “Hauha a nyau te ho, nieko puo pie vo dzü mho shü di puo bu dzü mho rüdzuotacie.”

a. Supuo diecha hau pug a?

Kl. Kedi diecha hau pu.

b. ‘Nyau’ puoca kedipuo ga?

Kl. ‘Nyau’ puoca liro puo nuopfü nupfu.

c. . kedipuo la puo mo pie vo dzü mho rüdza tuota nu üsi ga?

Kl. Puo siaketa la puo mo pie mobou nu shülie di se vo dzü mho rüdza tuota nu di pu.

3. Nyiepoudiü kiya kimhie di kesewa ga?

Kl. Nyiepoudiü-e kedinuou siata zorei puo ngu puo neiketa la kedie puo mo pie vo zhülie di puo themia pete kieshü mu kedi zho nu suna, rakachü pie puo

ketso pevi sewa mu suna pie puo mobou chülie mu kedipfhenei pie puo va tseishülie di süu üse Nyiepoudiü nupfuta üdi kesewa.

4. Kediu kedipuo se Nyiepoudiü mejüya ga? puo mesi kimhieya ga?

Kl. Kediu Rose nyiepou puo thelie di se vo Nyiepoudiü mejüya.

Puo mesi nyiepouyo mesi ze keyoutouya zo üsi.

5. Nyiepoudiü nei chü tsei balieketuo la kedipuo chü ga?

Kl. Nyiepoudiü nei chü tsei balieketuo la mha kekrekreicü, mirhi mu kecüca pete pie puo kibou tshupie baya üsi.

6. Tsathou gei kirapuo themia chü tuo di ngulie ga?

Kl. Tsathou puo tsü gei, puo mepfhühkro mu puo nyietoko themia chü tuo di ngulie üsi.

7. Tsathouyo kimhie di rüna kerekenie die silie ga?

Kl. Tsathouyo die pu zalieta mu mia diepu rei si zalielieta süla mia puoe vor puo khrülielie di puo khrü keyie se rüna kerekenie nu voketa nunu Tsathouyo rüna süko pete die si tuota üsi.

8. Kedipuo la kediu kimiapfü puo nou kemezhie seta ga? Süu la puo kedipuo chü ga?

Kl. Kediu kimiapfü teisonhie puo pfhenei pie puo ketso pevi selie div o Tsathouyo ki Tsathou rüna kerekenie nu rühou ketuo ki thenu puo ki kezivi huo nyu mo mo shikecü ketso sei baya mu Tsatho-e puo kemhie kezivi ngu kemo pushüya. Derei kediu kimiapfü hau ketso seiketa la Tsathouyo-e puo nyiethorta di khunhie puo kediu kimiapfü üse Nyiepoudiü ücüpfü phizhü zorei puo zie ki zivi se üshü mu süu sishü di kediu kimiapfü puo nou kemezhieta.

Kedipfü puo nou kemezhiecü pfü ta vo puo pfhe nei cierhawa di kra mejjumezhieta. Puoe sidi mhakesi kemeduoko kielie di uko zhakhrü pevi sewa di uko bu vo Tsathouyo dukhrilie di puo tsü mu puo melou pie kedipfü bu cü ro shürholietuo idi kediu ki pulie di Tsathouyo dukhriwa nushü. Puoe sidi puo nou kesuo pfü puo kinu nu mhacümhakrie rei mo mu zhü ze rei mo bata üsi.

## **KEPHRÜ 2**

### **KRASE DZE**

Ketsokecü hako keklashülie.

1. Thiedzü keriekimia kelhou teiu mu tsiedo kelhou kikemhie di kemejülie vi ga?

Kl. Thiedzü keriekimia kelhou teiu nu chütherhü pie rüzhü kezha puo kemhie di lhou vor. Tsiedonuomiako leshüphrülie di khadou kerükrie gei kholie, sidi mia bu u za sikecü chü nyüyakezha mhiei u pfutsanuoko zorei terhamei pie khadou rhi nu se sier üsi. Rüzhü nu kevitho chükelioko kevi zhakhra ngulie di u chü u kromia mhodzü rei thetshe pfü tuoyakezha kemhie thiedzü voketa u pfutsanuoko teiki rei u rünyie, u zhakhrako geinu mia bu u sa phrükeli chü sier üsi.

2. Krase kimhie di mia ki meynie kreita ga?

Kl. Krase-e thepfumia rünyieko puo sie puopuo di kra phrelie sirei puoe mia kekreamia rei krakelioko rübei ngukeli puo nou theseta süla puoe vo mia chülie kelho chü di mia ki meynie krei par.

3. Sekrenyi teiki thepfumia kimhie di u krü ki theja ngulieya üsi ga?

Kl. Sekrenyi nu thepfumia sekrekecü ki khise rüna tsu di dzükhhou nu dzü rülukecü ki sekre keriethe duü puo krüe japie puo tsüya.

4. Kedipuo la Krase-e Kedieu geiketuo rhüta ga?

Kl. Krase-e mia kekreamia rei kralieyakezha rameiko rübei ngukeli zocü puo nou theseta süla puoe vo mha kekrei puo sa pfhükeli lelie. Sidi rüna kekrei puo nu terhü miavi chü meynie se bayakezha Kedieu geiketuo rhüta.

5. Krase thuophi meho di kedipuo silie ga?

Kl. Thuophi geinu Krase-e puo kele chülieketuo terhuomia-e pie puo pesishü.

6. Kedieu rütsüu kikemhie di rütouta ga?

Kl. Krase-e kedieu rütsüu ciepie puo tieki shülie di tuo vozhö ru kethekhrukietuo rütsüu puo tie meki pielieta. Süla puo rei puo ngo se mu mhapuo do rei rei chülie lhotacü sü puo zhie pie rütsüu wekhoshü , sitse rütsü rütouta üsi.

7. Kedieutsükerü kijüthou-u kirapuo bag a?

Kl. Kedieutsükerü kijüthou-u Khonomia mu Dzüleke unie donu ba.

8. “tsiezhü vo hieü kezo tsa nu zhü zotieya gei..”

a. Supuo hau chielü tha ga?

Kl. Krase ü hau chielu tha üsi.

b. Kedipuo la ü hau chü tha üsi ga?

Kl. Krase-e puo pelipfümia ze tsu mhawe lieketuo tei puo nu nyiepuo yopuo bu puo ketsilieta mu puo kromiako puo ngu moketa la puo rei ü hau se chielu di puo kromia pesi tha üsi.

9. Kedieutsükerü kemeyie cako thushülie.

Kl. Tenyimia kijü nu Japfüro-u sie kijüthou hau kerükrietho puo üya. Kijüthou hau nunu thiedzü kekramia u kijü nu keba teiki mu Wireless se vorlie kemo teiki puo chüpahiko Kedieutsükerü hau geinu khrüva kepreipie Henira kerüchüya üsi. Hau geinu Assam kijü razhau rei ngu vi seya üsi.

10. Kedieu- nuu zuo za supuo ga? Puo thenu kikemhiecü pfüpuo ga?

Kl. Kedieu-nuu za Ideü üsi. Puo thenu mhakesi kekhrü se pfü puo üsi.

11. Ideü kevor ki Krase kikemhie bag a?

Kl. Ideü puo pfhü kevor ki Krase-e puo pfhe puo nei puo rütsonyieko se tseilie di rülikia puo nunu puo hie shüpielie di puo kifükhro nu chüsehü pfü ba üsi.

12. Ideü kikemhie di Krase pfhü vorlie ga?

Kl. Thiedzü teiu nu cha tsa phikecü la kijüthou gei volie di sügeinu kijü mehodie chatuoya mu Ideü-pfü rei sükemhie kijüthou kerükrie puo gei pfülie mu pfhe kesa puo lhashüwawa idi Khonora vor Krase tsolie üsi.

**NB: Thedzeko pede di phrü se ba morosuo. Ketsokecü khakeshüko thakie kro puo zo.**

## POETRY. RÜTSOLHOUÜ

1. Rütsohouü puo nhicu dze kimhie di pushü ga?

Kl. Rütsohouü nhicu ki puo krüe puo pfü puo pie puo dzie merhashü ituoya mu khise sie ro sünhie u bu suonie ze kibatuo shi icü la rei puo ngu u nou mezhie tuoya üdi pu.

2. Rütsohouü nieu puo ze ketuo ki kedipuo lhi chütuo ga?

Kl. Rütsohouü nieu puo ze ketuo ki cümenyie lhi chütuo üsi.

3. Supuonie la vor Rütsohouü kie la ga? Puo kiüdi la vo mvüta ga?

Kl. Vipfhe ücü Rütsohouü-nuu ramia puo vor Rütsohouü kie la.

Rütsolhouü-e puo chümiako mia mia zha mia zhü valie di vithor phre khotatuo mu idi la puo ra vo mvüta üsi.

4. Rütsolhouü kedipuo pie puo nie pesishü ga?

Kl. Rütsolhouü-e puo nieu kengashüketuo la pfhe puo chüpie puo nieu tsü.

5. Geizo-u nu Rütsolhouü puo thuo puo pie kedipuopuo mejüshü ga?

Kl. Geizo-u nu Rütsolhouü-e puo thuo puo pie ketsa nu joyie puo peza jü di ruokeba yopuo ze kemejüshü süsie rei thevünüo se mia sieshükewa yopuo puo krü pfhü di mecu zo ba tei ze vortayakezha yopuo ze kemejüshü.

6. *Rütsolhouü* geizo-u pie ükezomia kelev medzi di thushülie.

Kl. Rütsolhouü geizo-u Ura Academy pevelieketa geizo puo. Geizo haunu ngukelie Rütsolhouü ücü thenu hapfü puo krü siaketa sie nu puo nie-u puo tepie zelieta.....{pg47 (*Üca 53 textbook*) full summary}

## **NIE PIE PENUO**

1. *Nie pie penuo* geizo nu thepfuu pie kedipuo mejüshü ga?

Kl. Nie Pie Penuo geizo nu thepfu puo lhe puo lhou kevi la puo pie teiziepfü mejüshü.

2. Geizo-u nu thepfuu kimhie di siata ga?

Kl. Thepfu-u puo kiya chükeshü cie khuduü khise rüna pera dzükrie chü tsu di terhümia kepetse nunu kevormia bu puo geiwa üsi.

3. Thenupfü puo nupfu siaketa sikelie ki kikemhieta ga?

Kl. Thenupfüe puo nupfu siaketa sikelie ki puo pfhe ketei chü dziewa khrie kebau chülie di puo thuo kerie chü ta tsu puo pfheu pie puo zeu mo kezhülie üsi.

4. 'Nie Pie Penuo' geizo-u pie kethedze di thushülie.

Kl. *Üca 53 dau nu lha 54, geizo ca vatshakeshü pete thutuo.*

---